

Sygn. akt: I C 2041/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w I Wydziale Cywilnym

w składzie:

Przewodniczący: **SSR Radosław Tukaj**

Protokolant: Kinga Romanowska

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej A. M. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego M. M.**

przeciwko **(...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę

- I. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz małoletniej powódki A. M. kwotę 15.000,00 zł /piętnastu tysięcy złotych/ wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
- II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.280,00 /jednego tysiąca dwustu osiemdziesięciu/ złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 sierpnia 2010 r. tytułem odszkodowania za poniesione koszty leczenia dentystycznego;
- III. ustala odpowiedzialność pozwanego za szkody mogące pojawić się w przyszłości u powódki, a związane ze zdarzeniem z dnia 22 lipca 2010 r.;
- IV. oddała powództwo w pozostałej części;
- V. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.713,54 zł /dwóch tysięcy siedmiuset trzynastu złotych pięćdziesięciu czterech groszy/ tytułem zwrotu kosztów procesu;
- VI. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie kwotę 203,93 zł /dwustu trzech złotych dziewięćdziesięciu trzech groszy/ tytułem części wydatków poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa;
- VII. nakazuje pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie kwotę 47,83 zł /czterdziestu siedmiu złotych osiemdziesięciu trzech groszy/ tytułem pozostałej części wydatków poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

Sygn. akt: I C 2041/12

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 06 września 2012 roku małoletnia powódka A. M. reprezentowana przez przedstawicielkę ustawową M. M. wniosła przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. o zasądzenie na swoją rzecz

- kwoty 15.000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 sierpnia 2010 roku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę,
- kwoty 5.000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 sierpnia 2010 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania.

Ponadto, powódka wniosła o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące wyniknąć w przyszłości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W okresie od dnia 10 lipca 2010 roku do dnia 23 lipca 2010 roku A. M. przebywała na kolonii letniej w S. (bezsporne, karta uczestnika kolonii – k. 34-35).

W dniu 22 lipca 2010 roku, około godziny 16:00, kilkoro dzieci z najmłodszej grupy, wśród których znajdowała się również A. M., przebywało w sali zabaw Centrum (...) znajdującej się na terenie ośrodka kolonijnego. Wychowawcą najmłodszej grupy dzieci była M. S. (zeznania M. S. – k. 69-70, zeznania A. M. – k. 183-185).

W tym samym czasie grupa dzieci starszych, której wychowawcą była A. H., wykonywała czynności związane z przygotowaniem do wyjazdu do domu, który miał nastąpić następnego dnia, tj. 23 lipca 2010 roku. Jedną z dziewczynek z grupy dzieci starszych – K. J., wyszła ze swojego pokoju i udała się do sali zabaw Centrum (...), nie informując o tym wychowawcy (zeznania A. H. – k. 71-72).

Podczas zabawy w sali zabaw między K. J. a A. M. doszło do szarpaniny spowodowanej próbą K. J. wyrwania kuli do gry, którą trzymała A. M., która zakończyła się uderzeniem A. M. w twarz kulą do gry. W trakcie zdarzenia w sali zabaw nie było wychowawczynie grupy M. S. (oświadczenie – k. 16, zeznania P. M. – k. 157-159, zeznania A. M. – k. 183-185).

Wskutek wypadku A. M. doznała złamania koron zębów 21. i 11. (górnych jedynek) z obnażeniem miazgi. W związku z urazem A. M. w dniu 27 lipca 2010 roku została przyjęta do Wojewódzkiego Centrum Stomatologii (...) w likwidacji przy ulicy (...) w W., w którym wykonano u niej głęboką amputację częściową miazgi zębów 21. i 11. oraz dokonano zabezpieczenia zębów (zaświadczenie – k. 15).

Koszt leczenia stomatologicznego zastosowanego u A. M., w związku z wypadkiem z dnia 22 lipca 2010 roku wyniósł łącznie 1.280,00 złotych (faktury – k. 37-39).

Po wypadku A. M. miała i ma problemy z przeżuwaniami pokarmów, nie może jeść twardych rzeczy. Ponadto, z uwagi na obawę dalszego uszkodzenia zębów, nie może uprawiać wielu dyscyplin sportu. W dniu zdarzenia A. M. miała 10 lat. Wypadek był dla niej przeżyciem o dużym nasileniu stresu i dyskomfortu psychicznego (zeznania A. M. – k. 183-185).

Proces leczenia A. M., z uwagi na jej wiek, nie został obecnie zakończony. Po ukończeniu przez nią 18 lat będzie ona zmuszona poddać się długotrwałemu i kosztownemu leczeniu stomatologicznemu oraz ortodontycznemu (opinia biegłej M. B. – k. 117, k. 141, opinia biegłego W. L. – k. 174-176).

M. S. była ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej w (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. (bezsporne).

W dniu 01 sierpnia 2010 roku przedstawicielka ustawowa A. M. M. M. zgłosiła szkodę w (...) S.A w W. (zgłoszenie szkody – k. 14-17 akt szkody).

Pismem z dnia 14 października 2010 roku ubezpieczyciel odmówił zapłaty żądanej kwoty (pismo – k. 44-45).

W dniu 02 listopada 2011 roku przedstawicielka ustawowa A. M. M. M. udzieliła pełnomocnictwa Krajowemu Rejestrowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., w celu dochodzenia roszczeń w imieniu A. M., w związku z wypadkiem z dnia 22 lipca 2010 roku (pełnomocnictwo – k. 23).

Pismem z dnia 10 listopada 2011 roku Krajowy Rejestr (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wystąpił do (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. o wypłatę na rzecz A. M. kwoty 113.000,00 złotych (pismo – k. 25-30).

Pismem z dnia 16 listopada 2011 roku Krajowy Rejestr (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wystąpił do (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. o wypłatę na rzecz A. M. kwoty 113.000,00 złotych (pismo – k. 17-22).

Pismem z dnia 04 stycznia 2012 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. odmówiło wypłaty żądanej kwoty (pismo – k. 76).

Pismem z dnia 02 maja 2012 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą w S. wypłaciło na rzecz A. M. kwotę 6.280,00 złotych (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie załączonych do akt niniejszej sprawy oraz do akt szkody, a wskazanych wyżej dokumentów oraz na podstawie opinii biegłego z zakresu stomatologii M. B. (k. 117, k. 141), opinii biegłego sądowego z zakresu stomatologii ogólnej W. L.

(k. 174-176), a także na podstawie zeznań powódki A. M. (k. 183-185) oraz częściowo zeznań świadka K. J. (k. 85-87) i zeznań świadków: A. H. (k. 71-71) i M. S. (k. 69-70).

Autentyczność wskazanych dokumentów, w zebranego materiału dowodowego, nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd podzielił wnioski zawarte w opiniach biegłych z zakresu stomatologii.

W ocenie Sądu opinie zasługiwały na uwzględnienie, zostały bowiem sporządzone rzetelnie i dokładnie, udzielały wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania. Nie zachodziły przy tym żadne powody osłabiające zaufanie do wiedzy, kompetencji, doświadczenia czy bezstronności sporządzających je biegłych. Opinia biegłej M. B. była wprawdzie kwestionowana przez stronę powodową, jednakże biegła ją sporządzająca dokonała pisemnego uzupełnienia opinii, w której w sposób logiczny, spójny, poparty racjonalnymi i naukowo uzasadnionymi argumentami odniosła się do zarzutów podniesionych przez pełnomocnika powódki, wskazując na ich bezzasadność. Warto zauważyć, że kolejny powołany biegły stomatolog w całości podzielił wyniki opinii poprzedniego biegłego lekarza stomatologa.

Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania zeznań powódki A. M., albowiem były one spójne, szczerze i logiczne. W ocenie Sądu powódka opisała szczegółowo okoliczności zdarzenia z dnia 22 lipca 2010 roku oraz zakres szkody niemajątkowej doznanej na skutek tego zdarzenia, przy czym nie wyolbrzymiała ona w swych zeznaniach doznanej krzywdy, a jedynie podawała okoliczności faktyczne, które znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w toku niniejszego postępowania, w tym w szczególności w dokumentacji medycznej oraz opiniach biegłych.

Sąd uznał również za wiarygodne, w zakresie w jakim były one zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, zeznania wyżej wymienionych świadków. Zeznania świadka K. J. uznać należało za wiarygodne jedynie częściowo, w zakresie w jakim podawała ona, że w momencie wypadku z udziałem powódki znajdowała się ona na terenie sali zabaw, w której doszło do zdarzenia. W odniesieniu do pozostałej części zeznań

należało odmówić im waloru wiarygodności, jako że pozostawały one w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym, w tym w szczególności z zeznaniami świadka A. H. oraz zeznaniami powódki A. M..

Sąd zważył, co następuje.

Powódka w toku niniejszego procesu dochodziła odszkodowania z tytułu poniesionych kosztów leczenia stomatologicznego w związku z wypadkiem, jakiemu uległa w dniu 22 lipca 2010 roku oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w postaci cierpienia fizycznego i psychicznego, będącego skutkiem wskazanego wypadku.

Na wstępie przedmiotowych rozważań wskazać należało, że wbrew twierdzeniom pełnomocnika powódki, w niniejszej sprawie nie znalazł zastosowania przepis art. 427 k.c., zaś podstawę odpowiedzialności pozwanego stanowić mógł jedynie przepis art. 415 k.c.

Zgodnie z treścią przepisu art. 427 k.c., kto z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, chyba że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru. Przepis ten stosuje się również do osób wykonywających bez obowiązku ustawowego ani umownego stałą pieczęć nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można.

Powołany wyżej przepis może zatem stanowić podstawę przypisania odpowiedzialności za szkodę osobie, na którą przepisy prawne lub zawarta umowa nakłada obowiązek nadzoru nad małoletnim lub niepoczytalnym, który był sprawcą szkody, nie zaś poszkodowanym. W niniejszej sprawie strona powodowa wystąpiła z roszczeniami odszkodowawczymi przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W., w którym osoba zobowiązana do nadzoru nad poszkodowaną posiadała ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej. W świetle powyższego uznać należało, że pozwany ponosiłby odpowiedzialność wynikającą z art. 427 k.c. tylko wówczas, gdyby ubezpieczonym była osoba zobowiązana do nadzoru, w rozumieniu wskazanego przepisu, nad sprawcą szkody, zaś odpowiedzialność za szkodę osoby nadzorującej małoletniego lub niepoczytalnego będącego poszkodowanym mogła zostać oparta jedynie na zasadzie wskazanej w art. 415 k.c.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 415 k.c., kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Zgodnie natomiast z treścią przepisu art. 822 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz zostaje zawarta umowa ubezpieczenia.

Ocena odpowiedzialności pozwanego (...) S.A. w W. w przedmiotowej sprawie wymagała zatem ustalenia tego, czy brak opieki wychowawcy nad grupą dzieci znajdujących się w sali zabaw na terenie ośrodka kolonijnego, był przez tego wychowawcę zawiniony, czy i jaką szkodę u powódki spowodowało wskazane zaniechanie oraz czy szkoda ta pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym z zachowaniem wychowawcy M. S..

Zgodnie z poglądami piśmiennictwa i orzecznictwa Sądu Najwyższego przyjmuje się, że pojęcie winy zawiera dwa elementy składowe: obiektywny i subiektywny. Element obiektywny oznacza niezgodność zachowania się z obowiązującymi normami postępowania, a więc szeroko rozumianą bezprawność. Element subiektywny dotyczy stosunku woli i świadomości działającego do swojego czynu. Najkrócej rzecz ujmując, winę można przypisać podmiotowi prawa tylko wtedy, kiedy istnieją podstawy do negatywnej oceny jego zachowania z punktu widzenia obu tych elementów - tzw. zarzucalność postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2003 r., IV CK 32/02).

W ocenie Sądu zachowanie wychowawcy grupy M. S. było zawinione. Po pierwsze, nosiło znamiona bezprawności – pozostawało bowiem w sprzeczności z podstawowymi obowiązkami wychowawcy, które Ustawodawca wskazał chociażby w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie

bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.), w przepisie art. 13, zgodnie z którym niedopuszczalne jest prowadzenie jakichkolwiek zajęć bez nadzoru upoważnionej do tego osoby. Zdaniem Sądu M. S. nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku opieki i nadzoru nad grupą dzieci znajdujących się w sali zabaw, wynikającego nie tylko z powołanego wyżej rozporządzenia, lecz również z regulaminu wewnętrznego ośrodka kolonijnego, na terenie którego znajdowała się sala zabaw, w której przebywały dzieci z grupy M. S.. Okoliczność ta została zresztą potwierdzona przez nią samą w oświadczeniu złożonym w toku postępowania likwidacyjnego prowadzonego przez ubezpieczyciela (oświadczenie – k. 16).

W dalszej kolejności wskazać należało, że zachowanie M. S. nosiło znamiona niedbalstwa, tj. jednej z postaci winy (winy nieumyślnej). Przy winie nieumyślnej sprawca wprawdzie przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć albo też nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć. W obu formach mamy do czynienia z niedbalstwem (negligentia). Pojęcie niedbalstwa więc wiąże się w prawie cywilnym z niezachowaniem wymaganej staranności. Niedbalstwo polega na niedołożeniu wymaganej w stosunkach danego rodzaju staranności niezbędnej do uniknięcia skutku, którego sprawca nie chciał wywołać. Sprawca szkody odpowiada w razie istnienia choćby lekkiego niedbalstwa – culpa levissima (por. G. Bieniek [w:] G. Bieniek (red.), Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom I, Warszawa 2002, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis).

Zdaniem Sądu M. S. nie dołożyła wymaganej staranności niezbędnej do uniknięcia skutku, którego nie chciała wywołać, a jakim było wyrządzenie szkody i krzywdy powódce. Wychowawczyni M. S. co prawda nie przewidywała możliwości wystąpienia szkodzącego skutku, lecz jednak powinna była i mogła go przewidzieć. Pozostawienie bowiem 10-letnich dzieci bez opieki w sali zabaw, w której przebywały również dzieci z innych grup a nawet z innych kolonii, uzasadniało przypuszczenie, podyktowane zasadami doświadczenia życiowego, że w tak dużym skupisku dzieci w różnym wieku, o różnej sprawności fizycznej i o różnym stopniu rozwoju umysłowego, może dojść do wypadku z ich udziałem. Podkreślić należało, że M. S., z racji posiadanego wykształcenia pedagogicznego oraz doświadczenia w pracy z dziećmi, powinna była tym bardziej mieć świadomość zagrożeń w sytuacji braku opieki i nadzoru w tak dużej i zróżnicowanej wiekowo grupie dzieci.

Nie ulegało wątpliwości, że powódka w wyniku zachowania M. S. doznała szkody (złamanie koron zębów 21. i 11. z obnażeniem miazgi) oraz krzywd (cierpienia fizyczne i psychiczne będące skutkiem urazu), które pozostawały w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem z dnia 22 lipca 2010 roku. Przemawiała za takim wnioskiem zwłaszcza treść opinii biegłych sporządzonych w toku niniejszego postępowania. Jak wynikało ze wskazanych opinii biegłych z zakresu stomatologii, uraz, którego doznała A. M., spowodował konieczność wykonania u niej głębokiej amputacji częściowej miazgi zębów 21. i 11. oraz zabezpieczenia uszkodzonych zębów. Z uwagi jednak na wiek poszkodowanej proces jej leczenia nie został zakończony i po ukończeniu przez nią 18 lat będzie ona zmuszona do poddania się długotrwałemu i kosztownemu leczeniu stomatologicznemu i ortodontycznemu. W dniu dzisiejszym koszt leczenia stomatologicznego zastosowanego u A. M., w związku z wypadkiem z dnia 22 lipca 2010 roku, wyniósł łącznie 1.280,00 złotych. Po wypadku powódka ma problemy z przeżuwaniami pokarmów, nie może jeść twardych rzeczy. Ponadto, z uwagi na obawę dalszego uszkodzenia zębów nie może uprawiać wielu dyscyplin sportu. Wypadek był dla niej, co oczywiste, przeżyciem o dużym nasileniu stresu i dyskomfortu psychicznego.

M. S., w chwili przedmiotowego wypadku posiadała ważne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.. Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Z kolei w myśl art. 822 § 1 i § 4 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony, przy czym uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

W związku z przyjęciem odpowiedzialności pozwanego z tytułu przedmiotowego wypadku konieczne było ustalenie wysokości należnego powódce zadośćuczynienia.

Zgodnie z treścią przepisu art. 445 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. W niniejszej sprawie niewątpliwym było, w ocenie Sądu, że powódka doznała zarówno uszkodzenia ciała, jak też rozstroju zdrowia.

Zadośćuczynienie jest sposobem naprawienia krzywdy rozumianej jako cierpienia fizyczne oraz cierpienia psychiczne związane z uszkodzeniami ciała lub rozstrojem zdrowia. Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Bezsprzeczne było, że uraz doznany przez A. M. wywołał u niej zarówno cierpienia fizyczne, jak i psychiczne. Doznane przez nią uszkodzenie zębów spowodowało konieczność wykonania zabiegu stomatologicznego (głębokiej amputacji częściowej miazgi zębów). Po wykonaniu tego zabiegu uszkodzone zęby nie zostały jednak przywrócone do stanu sprzed wypadku, powódka ma problemy z przeżuwaniem pokarmów, nie może jeść twardych rzeczy. Ponadto, z uwagi na obawę dalszego uszkodzenia zębów nie może uprawiać wielu dyscyplin sportu. Podkreślenia wymagała również okoliczność, że proces leczenia powódki nie został zakończony i w przyszłości będzie ona zmuszona do poddania się długotrwałemu i kosztownemu leczeniu stomatologicznemu i ortodontycznemu.

W tym stanie rzeczy żądanie zadośćuczynienia należało uznać za zasadne.

Określając wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze, że zadośćuczynienie nie jest karą, lecz sposobem naprawienia krzywdy. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości oraz cierpienia psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała, czy rozstroju zdrowia w postaci np. zeszpecenia, wyłączenia z normalnego życia, itp. Celem zadośćuczynienia jest przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Winno ono mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2000 r., I CKN 969/98). W judykaturze ugruntowany jest pogląd, że przy ocenie wysokości zadośćuczynienia za krzywdę należy uwzględniać przede wszystkim nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym, jak też rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową oraz inne czynniki podobnej natury (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 listopada 2007 r., V CSK 245/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 681/98, OSNP 2000, nr 16, poz. 626, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1977 r., IV CR 266/77, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1975 r., I CR 862/75). Wreszcie, zadośćuczynienie przewidziane w art. 445 § 1 k.c. ma charakter kompensacyjny i jego wysokość musi stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość, nie może mieć charakteru symbolicznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1978 r., IV CR 99/78, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 1978 r., IV CR 79/78). Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 536/07).

Mając na uwadze powyżej wskazane kryteria i opisane wcześniej doznane przez powódkę cierpienia fizyczne i moralne należało uznać, że kwota w wysokości 15.000,00 złotych była w pełni adekwatna do krzywdy doznanej przez A. M..

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 415 k.c., art. 362 k.c. i art. 445 § 1 k.c., należało orzec jak w punkcie I wyroku.

W toku procesu strona powodowa dochodziła również odszkodowania w wysokości 5.000,00 złotych z tytułu kosztów leczenia. Podstawę niniejszego żądania stanowił przepis art. 444 § 1 k.c. Zgodnie z jego brzmieniem, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

Z powołanego przepisu wynika, że obowiązek zwrotu dotyczy wydatków rzeczywiście poniesionych i nie wystarczy wykazanie, że były one obiektywnie potrzebne. Przyjmuje się również, że należy się tylko zwrot wydatków celowych. Zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć sumę potrzebną na koszty leczenia, gdy żąda tego poszkodowany, choćby tych kosztów jeszcze nie poniósł (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 08 lutego 2006 roku, I ACa 1131/05).

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy, wskazać należało, że powódka dochodziła odszkodowania z tytułu kosztów już poniesionych na leczenie, a także kosztów przyszłych na dalsze leczenie stomatologiczne i ortodontyczne. W ocenie Sądu strona powodowa wykazała związek przyczynowy między poniesionymi wydatkami, a urazem, jakiego doznała w wypadku i skutkami tego urazu pozostającymi w związku z przedmiotowym wypadkiem, jedynie w zakresie już poniesionych kosztów leczenia. W tym stanie rzeczy powództwo o odszkodowanie należało uwzględnić jedynie w wykazanym zakresie.

Odnosnie do kosztów leczenia mogących powstać w przyszłości, powództwo podlegało oddaleniu, jako nieudowodnione. Jak wynikało bowiem z opinii biegłych z zakresu stomatologii, na obecnym etapie nie jest możliwe dokładne określenie kosztów dalszego leczenia powódki, gdyż kolejne zbiegi lecznicze mające na celu przywrócenie uszkodzonych zębów do stanu sprzed wypadku, będą miały miejsce dopiero za kilka lat. Nie sposób zatem określić precyzyjnie w dniu dzisiejszym ostatecznej wysokości kosztów tych zabiegów. Oboje biegli w swych opiniach, wydanych w przedmiotowej sprawie, wskazywali w tym zakresie bardzo zróżnicowane kwoty. Co więcej, należało podkreślić, że roszczenie odszkodowawcze aktualizuje się dopiero z chwilą faktycznego poniesienia szkody, nie zaś poniesienia szkody in spe. Z tych względów zasadnym było oddalenie powództwa w zakresie przekraczającym kwotę szkody już poniesionej przez powódkę (1.280,00 zł), zaś uwzględnienie bez wątpienia zasadnego roszczenia powódki o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące pojawić się u powódki w przyszłości.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek ustawowych oparto na treści przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c.

Sąd uwzględnił żądanie powódki ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku, które mogą ujawnić się w przyszłości. Do ustalenia obowiązku wynagrodzenia szkód przyszłych nie jest konieczna pewność powstania dalszych szkód w przyszłości, lecz wystarcza stwierdzenie prawdopodobieństwa, że aktualny stan zdrowia poszkodowanego nie ujawnia jeszcze wszystkich skutków uszkodzenia ciała. Strona powodowa wykazała istnienie takiego prawdopodobieństwa. Wobec powyższego żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość podlegało uwzględnieniu.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c. Powódka wygrała proces w 81% i dlatego należny jest jej zwrot kosztów procesu w tym zakresie. Strona powodowa poniosła koszty procesu w kwocie 3.917,00 złotych, na które składały się: kwota 2.400,00 złotych z tytułu wynagrodzenia radcy prawnego

(§ 6 pkt 5 w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.)), opłata sądowa od pozwu w wysokości 1.000,00 złotych, kwota 17,00 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz wydatki poniesione na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 500,00 złotych. Pozwany jest jej zatem obowiązany zwrócić kwotę

2.713,54 złotych (81% z 3.917,00 złotych) – punkt V wyroku. Pozwany zaś poniósł koszty procesu w kwocie 2.417,00 złotych, tj. kwota 2.400,00 złotych z tytułu wynagrodzenia radcy prawnego oraz kwota 17,00 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W punkcie VI wyroku Sąd nakazał pobrać od pozwanego kwotę 203,93 złotych tytułem części wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Z przytoczonych wyżej względów, Sąd orzekł jak w sentencji.

Zarządzenie:

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

18.03.2014 r.